

YABANCI DİL SINIFLARINDA ŞİİRLERLE OYNAMAK

Oyun, çocuklara hem eğlenerek öğrenme fırsatı yaratırken hem de eşi bulunmaz bir araştırma ortamı sağlar. Son yıllarda eğitim bilimleri alanında araştırmacıların ilgisini çeken 'eğitlence' (İng. edutainment) kavramı da aslında yukarıda belirtilen eğlence ve haz duygusunun öğretimde etkin bir şekilde kullanılması üzerine kurulmuş bir kavramdır. İngilizcede eğitim (İng. education) ve eğlence (İng. entertainment) kavramlarının birleştirilmesiyle oluşan eğitlence, daha az resmî ve daha az öğretici bir dile sahip olan görsellerin ya da anlatıların çeşitli oyun-temelli formatlarda eğitim-öğretim amacıyla kullanılmasıdır (Buckingham & Scanlon, 2000).

Ağırlıklı olarak bilgisayar oyunları ile ilişkilendirilse de eğitlence aslında kitaplardan filmlere, sokak oyunlarından oyuncaklara kadar pek çok unsuru kapsar. Eğlenceyi eğitim-öğretim sürecine katan bir diğer kavram da oyunlaştırmadır (İng. gamification). Oyunlaştırma, bir eğitim sürecini öğrenecek bir materyal ya da bilgiyi bir oyuna dönüştürmedir. Adından da anlaşıldığı gibi oyunlaştırma aslında oyun olmayan bir görevi, eylemi ya da işi oyun hâline getirmektir (Werbach & Hunter, 2012). Eğitim-öğrenim açısından ise oyunlaştırma öğrenim ve/veya öğretim ile ilgili sorunları çözmek için oyun mekaniklerini kullanarak tasarlanan bir dizi etkinlikler ve izlenen süreçler bütünüdür (Kim, Song, Lockee & Burton, 2018). Kısaca söylemek

gerekirse oyun, Salen ve Zimmerman'ın (2003) tanımıyla, "Yapay bir çatışma etrafında kurallara bağlı kalınarak sürdürülen ve sonucunda sayılabilir bir sonuç ya da amacın olduğu bir sistem," (s. 81) olarak tanımlanabilir.

Eğlence ve oyun unsurlarını yabancı dil sınıflarına yansıtmaya yardımcı olan bir diğer yöntem ise edebî eserlerin kullanımınıdır. Yabancı dil öğretiminde edebî eserlerinin kullanılması hedef kültürün daha iyi anlaşılmasını sağlarken çocukları öğrenmeye teşvik eder ve hatta çocukların dil farkındalıklarının artırılmasını sağlar. Bütün bu olumlu kazanımlara ek olarak edebî metinlerden oluşturulan etkinliklerin eğlenceli bir sınıf ortamı yaratmakta oldukça etkili olduğu da bilinmektedir (Ghosn, 2002). Çocuklara yabancı dil öğretimi özelinde ise şiirin en önemli ve uygun edebî tür olduğu kabul görmektedir çünkü Güleç ve Geçgel'in de (2014) belirttiği gibi şiir "çocukların becerilerini geliştirmelerinde, sözcüklerin sihrini ve dilin matematiğini kavramalarında önemli bir araç olarak kullanılabilir" ki "dilin bu gücünden yararlanabilen çocuk, yaratıcı düşüncesini de geliştirebilir" (s. 146).

Şimdi, yabancı dil öğretmenleri için hazırladığımız şiirleri oyunlaştıran etkinliklere bir göz atalım. Çocuklar bu etkinliklerle yabancı dili hem otantik materyallerle hem de oyun oynayarak öğrenecektir.

LET'S DO AND SHOW! HAYDI, YAP VE GÖSTER!

Bu etkinlikte çocuklar, okudukları şiirde verilen sözcüklerin yerine seçilmiş olan sözcükleri duyduklarında bedenlerini kullanarak sözcükleri anlatır. Önce "My Book" başlıklı şiiri hareketler eşliğinde okuyan ve dinleyen çocuklar daha sonra orijinal şiirde "come and look" olarak geçen kısım yerine "jump and show" (Tr. zıpla ve göster) denildiğinde zıplayarak dilin buyurduğu istedik davranışı mimik ve jestleriyle örneklendirir. Yine "I read a book!" (Tr. Kitap okudum) ifadesi yerine "I ate a big cake" (Tr. Kocaman bir kek/pasta yedim) denildiğinde de ya önceden çizip boyadıkları bir kek ya da pastayı gösterirler ya da öğretmen tarafından verilen fotoğrafı işaret eden yeme hareketleri yaparlar. Yandaki şiirde renkli yazı tipiyle gösterilmiş olan kısımlar şiirin süregelen okumalarında tablodaki ifadelerle değiştirilecektir.

MY BOOK!

I did it!

I did it!

Come and look

At what I've done!

I read a book!

When someone wrote it

Long ago

For me to read,

How did he know

That this was the book

I'd take from the shelf

And lie on the floor

And read by myself?

I really read it!

Just like that!

Word by word,

From first to last!

I'm sleeping with

This book in bed,

This is the FIRST book

I've ever read!

David L. Harrison

jump and show

ate a big cake

made it

eat

the cake

the kitchen

sit on a chair

ate

loved

piece by piece

smiling

cake in the bus

cake

eaten

shake your hands and point

drank a glass of milk

milked it

drink

the milk

the bottle

put it in a cup

drank

liked

sip by sip

laughing

milk in my cup

milk

drunk

MAŞK MAKING AND DRAMATIZE! MASKE YAPMA VE DRAMATİZE ETME

Çocuklar en sevdikleri ya da hakkında bilgi edinmek istedikleri hayvanların maskelerini hazırlar. Ardından da aşağıdaki şiirde renkli yazılı sözcüklerin yerine maskesini yaptıkları hayvanların adlarını koyar ve şiiri oyunlaştırarak drama yoluyla anlatırlar. Her üç çocuğun gruplaşarak üç ayrı hayvanı birlikte yansılması dersin akışını kolaylaştıracaktır. Dördüncü bir çocuk da şiiri yüksek sesle okuyan bir diğer grup üyesi olabilir.

Higglety, pigglety, pop!

The dog has eaten the mop.

The pig's in a hurry,

The cat's in a flurry,

Higglety, pigglety, pop!

Umarız bu gibi etkinlikleri sınıflarınızda uygular, uygulama süreçleri ve sonuçlarıyla ilgili görüş ve önerilerinizi bizimle paylaşırsınız.

Kaynakça:

- Buckingham, D., & Scanlon, M. (2000). *That is edutainment: media, pedagogy and the market place*. Paper presented to the International Forum of Researchers on Young People and the Media, Sydney.
- Ghosn, I. K. (2002). Four good reasons to use literature in primary school ELT. *ELT Journal*, 56(2), 172-179.
- Güleç, H. Ç., & Geçgel, H. (2014). *Çocuk edebiyatı: Okul öncesinde edebiyat ve kitap*. İstanbul: Kriter.
- Kim, S., Song, K., Lockee, B., & Burton, J. (2018). *Gamification in learning and education: Enjoy learning like gaming*. Cham, Switzerland: Springer.
- Salen, K., & Zimmerman, E. (2003). *Rules of play: Game design fundamentals*. Boston, MA: MIT.
- Werbach, K., & Hunter, D. (2012). *For the win: How game thinking can revolutionize your business*. Philadelphia, PA: Wharton Digital Press.